

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DE L'INTERIEUR, DE LA SECURITE,
DE LA MIGRATION ET DES MATIERES
ADMINISTRATIVES

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE ZAKEN,
VEILIGHEID, MIGRATIE EN BESTUURSZAKEN

Jeudi

26-08-2021

Soir

Donderdag

26-08-2021

Avond

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	Parti Socialiste
VB	Vlaams Belang
MR	Mouvement réformateur
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	Partij van de Arbeid – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
Vooruit	Vooruit
cdH	centre démocrate Humaniste
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 55 0000/000	Document parlementaire de la 55 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 55 0000/000	Parlementair stuk van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigeleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be	www.dekamer.be
e-mail : publications@lachambre.be	e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

La situation des migrants à la frontière biélorusse: échange de vues et question jointe de Hervé Rigot à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "Les flux migratoires à la frontière biélorusse" (55020166C) 1

Orateurs: **Hervé Rigot, Theo Francken, Simon Moutquin, Dries Van Langenhove, Jan Briers, Sammy Mahdi**, secrétaire d'État à l'Asile et la Migration, chargé de la Loterie Nationale, adjoint à la ministre de l'Intérieur, des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique

INHOUD

De situatie van de migranten aan de Wit-Russische grens: gedachtewisseling en toegevoegde vraag van Hervé Rigot aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De migratiestromen aan de Wit-Russische grens" (55020166C) 1

Sprekers: **Hervé Rigot, Theo Francken, Simon Moutquin, Dries Van Langenhove, Jan Briers, Sammy Mahdi**, staatssecretaris voor Asiel en Migratie, belast met de Nationale Loterij, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing

COMMISSION DE L'INTÉRIEUR,
DE LA SÉCURITÉ, DE LA
MIGRATION ET DES MATIÈRES
ADMINISTRATIVES

du

JEUDI 26 AOUT 2021

Soir

COMMISSIE VOOR
BINNENLANDSE ZAKEN,
VEILIGHEID, MIGRATIE EN
BESTUURSZAKEN

van

DONDERDAG 26 AUGUSTUS 2021

Avond

De openbare commissievergadering wordt geopend om 18.42 uur en voorgezeten door de heer Tim Vandenput.

La réunion publique de commission est ouverte à 18 h 42 et présidée par M. Tim Vandenput.

[01] La situation des migrants à la frontière biélorusse: échange de vues et question jointe de Hervé Rigot à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "Les flux migratoires à la frontière biélorusse" (55020166C)

[01] De situatie van de migranten aan de Wit-Russische grens: gedachtewisseling en toegevoegde vraag van Hervé Rigot aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De migratiestromen aan de Wit-Russische grens" (55020166C)

[01.01] Hervé Rigot (PS): Monsieur le président, avant toute chose, je voudrais préciser mon étonnement concernant l'urgence à traiter cette question aujourd'hui. Tout à l'heure, des collègues se sont étonnés de la lenteur mise à réunir la commission sur l'Afghanistan. À mon tour, je m'étonne dans l'autre sens: pourquoi tenir, là maintenant, une commission à 19 h sur une question qui est subitement devenue urgente pour tout le monde, et en tous cas pour le président de la commission? C'est une drôle de méthode de travail de convoquer des commissions ainsi, sur un point, sans avoir de discussion préalable sur le sujet. Ce sujet est important, mais pour moi il ne nécessitait pas l'urgence telle que demandée. Je me réjouis de voir M. Francken; je me doute bien que, dans son intervention, il pourra me donner le sens de cette urgence.

Pour ma part, vu l'heure et la situation, vu la présence de notre secrétaire d'État qui a su se rendre disponible tout l'après-midi, je vais me permettre de renvoyer à ma question telle qu'elle a été déposée. Ce sont des questions très techniques qui attendent simplement des réponses. Elles visent à savoir quelle position l'Europe va prendre par rapport à cette situation, au niveau des relations avec la Biélorussie, mais aussi au niveau de la prise en charge de cette question migratoire.

Monsieur le secrétaire d'État, je vous donne la parole. Je ne serai pas plus long car je pense qu'il n'y a pas lieu de l'être.

Monsieur le Secrétaire d'Etat,

Au coeur de l'été, la Lituanie a signalé un afflux important de demandeurs de protection internationale en provenance de Biélorussie.

[01.01] Hervé Rigot (PS): Dit is een belangrijk onderwerp maar volgens mij was er geen urgentie vereist. Misschien kan de heer Francken die toelichten?

Deze zomer heeft Litouwen een grote toestroom gemeld van personen uit Wit-Rusland die om internationale bescherming verzochten. Tijdens de EU-top van 19 augustus werd de situatie in dat land besproken.

Hoe staat het met de verzoeken om internationale bescherming aan de EU-grenzen met Wit-Rusland? Over hoeveel dossiers gaat het? Op de Europese top van 19 augustus werd de situatie besproken. Heeft een JBZ-Raad zich over de kwestie gebogen? Zo ja, wat is het Belgisch standpunt? Werden er verzoeken om bijstand ingediend? Hebben u en uw collega's al gevolgtrekkingen gemaakt? Over welke waarborgen beschikt men dat de verzoeken behandeld zullen worden met inachtneming van de rechten van de verzoekers

Un sommet européen a eu lieu le 19 août pour aborder la situation générale à l'égard de ce pays.

Mes questions sont les suivantes:

- Pouvez-vous objectiver la situation en matière de demandes de protection internationale aux frontières de l'Union avec la Biélorussie? De combien de dossiers parle-t-on?

- Un sommet européen a été réuni le 19 août pour aborder la situation à l'égard de ce pays. Un Conseil JAI s'est-il penché plus particulièrement sur le sujet des réfugiés en provenance de Biélorussie? Si oui quelle position la Belgique y a-t-elle défendue? Des demandes d'aides ont-elles été formulées? Des conclusions ont-elles été éventuellement tirées par vos collègues et vous-même?

- Quoiqu'il en soit des relations avec la Biélorussie, la situation des demandeurs doit être envisagée au regard de leurs droits propres. Avez-vous des informations quant aux garanties apportées à ce que leurs demandes soient traitées dans le plein respect de leurs droits en particulier et des droits humains en général?

Je vous remercie d'avance pour vos réponses.

Le **président**: Je ne peux que constater qu'une réunion est planifiée.

Ik geef nu het woord aan elke fractie die daar om vraagt.

01.02 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, ik dank u voor uw aanwezigheid.

Mijnheer Rigot, ik begrijp dat het wat enerverend is als de grootste partij van het land vraagt om het Parlement samen te roepen tijdens het zomerreces, maar we doen dat met gegronde redenen. We waren ook graag samengekomen over de watersnood, omdat dat de grootste ramp in decennia op Belgisch grondgebied was, maar dat werd tegengehouden door uw PS-Kamervoorzitster, omdat zij natuurlijk liever geen lastige vragen heeft en de verantwoordelijkheid van uw partij zou kunnen duiden.

Los daarvan heb ik om een vergadering gevraagd, niet omdat ik daar zoveel plezier in schep, maar omdat er een urgentie is aan de Europese buitengrenzen. De Europese ministers van Binnenlandse Zaken hebben enkele weken geleden een extra dringende JBZ samengeroepen waarop België aanwezig was. Ik neem aan dat de heer Mahdi daar ook aanwezig was. Dat was op vraag van een aantal ministers van landen aan de oostelijke grens om de grote, acute problemen die er zijn in Estland, Polen en Litouwen aan de grens met Wit-Rusland de baas te kunnen. Er is een oproep geweest voor Europese solidariteit en bijkomende hulp. Daarom is er een Europese Raad geweest.

Ik heb vervolgens gevraagd of het mogelijk is om naar aanleiding van deze urgente situatie aan de buitengrens van Schengen een vergadering te kunnen hebben van de commissie voor Binnenlandse Zaken. De voorzitter van die commissie heeft een positief advies gegeven en mevrouw Tillieux vond het ook een goed idee om de heer Mahdi te vragen.

Mijnheer Mahdi was maandag beschikbaar en die commissie was dan ook gepland, maar door de omstandigheden in Afghanistan is dat in één grote brij gegooid, samen met Buitenlandse Zaken en Defensie, waarover ik helemaal geen vragen had, en heeft men beslist om deze

en van de mensenrechten in het algemeen?

De **voorzitter**: Ik kan enkel vaststellen dat er een vergadering gepland is.

01.02 Theo Francken (N-VA): Il y a quelques semaines, les ministres européens de l'Intérieur ont convoqué d'urgence un Conseil Justice et Affaires intérieures pour se pencher sur les problèmes à la frontière avec le Belarus. Ils ont appelé à la solidarité européenne et à une aide supplémentaire. Par la suite, j'ai demandé qu'une commission soit également convoquée dans cette assemblée. Initialement, la réunion était prévue pour le lundi 23 août, mais il a finalement été décidé de l'organiser à l'issue de la commission concernant la situation en Afghanistan. L'heure est déjà avancée et il reste à peine des membres.

Pour la première fois dans l'histoire moderne, un État – la dictature du Belarus – utilise les migrants comme une arme de guerre active pour créer de l'instabilité en Europe de l'Est et dans l'espace Schengen. Le président Loukachenko a laissé transférer des migrants depuis Bassora et Bagdad en avion pour ensuite les faire déposer à la frontière extérieure de l'Europe en camionnette.

vergadering te beleggen na die vergadering. Dan is het natuurlijk laat en is iedereen moe en zitten we hier in een lege zaal en hebben we gelukkig nog iemand die het voorzitterschap wil waarnemen, want de twee andere voorzitters zijn al weg. Ik dank de voorzitter daarvoor. Ik kan er niet aan doen. Ik probeer mijn werk te doen als Kamerlid en ik probeer hier de staatssecretaris te ondervragen over wat er in die JBZ is beslist en wat er zal gebeuren.

Men spreekt binnen de NAVO over de *weaponization of migration*. Hoever is het gekomen? Voor de eerste keer in de moderne geschiedenis is er een statelijke actor, zijnde de dictatuur van Wit-Rusland, die migranten als actief oorlogswapen gebruikt om instabiliteit te creëren in Oost-Europa, in de Europese Unie, in de Schengenzone. Dat hebben we nog nooit meegemaakt. We hebben in het verleden al meegemaakt dat er veel migratieproblemen zijn aan de buitengrenzen door bijvoorbeeld mensensmokkelaars, maar het is de eerste keer dat een land dat actief gebruikt.

Men kan zeggen dat Erdogan daarmee vorig jaar, net vóór corona, enigszins bezig was, maar het is de eerste keer dat Lukashenko zonder blikken of blozen zegt dat dit de bedoeling is en dat hij het opzettelijk doet. Hij heeft vliegtuigen vol, via Turkish Airlines en chartermaatschappijen, laten binnenvliegen vanuit onder andere Basra en Bagdad om de migranten dan in Minsk met anonieme ambtenaren, politieofficieren en witte busjes af te zetten aan de Europese buitengrenzen.

Ik weet niet of u dat gevolgd hebt, maar ik vind dat choquerend. Ik vind het choquerend dat men mensen gebruikt als oorlogswapen, dat men hen op deze manier misbruikt en hen van alles wijsmaakt en ik vind het vooral choquerend om te moeten zien dat de handpop van Poetin ongestraft dergelijke praktijken toepast.

Waarmee zijn die landen bezig? Estland heeft – hou u vast – de noodtoestand uitgeroepen en is een muur aan het bouwen. Oekraïne heeft x ton prikkeldraad naar die landen opgestuurd, en ook Polen en Litouwen bouwen een muur. Over het algemeen zijn daar linkse regeringen aan de macht: je moet niet vragen hoever het al gekomen is, hé! Ik moet altijd denken aan die prachtige column van Mark Elchardus, die schreef dat 'Fort Europa' onvermijdelijk is, maar dat we mogen hopen dat er nog ophaalbruggen zijn, zodat we nog mensen kunnen binnenlaten.

Het gaat razendsnel aan de Europese buitengrenzen. Overal worden muren opgetrokken. Er was heel veel kritiek op *The Wall* van president Trump, maar in Europa doen ondertussen exact hetzelfde: in Ceuta en Melilla tussen Spanje en Marokko, in Griekenland, in Estland, in Litouwen, in Polen – overal.

Ik vraag me dan af wat er precies is gezegd op die Europese vergadering en wat we kunnen doen. Ik begreep dat het hier om een soort van '*hybrid warfare*' gaat, zoals dat dan heet. Daarom kwam de vraag om 10 experts naar die landen te sturen om hen te helpen. Heeft België ook kandidaten naar voren geschoven om te helpen? Wat hebben we al gedaan? Wat kunnen we nog doen?

Ik heb een aantal ambassadeurs van die NAVO-landen aan de lijn gehad: het gaat hier natuurlijk om een zeer penibele situatie. Daarom

L'Estonie a déclaré l'état d'urgence et a construit un mur. La Pologne et la Lituanie construisent également un mur. La construction de murs avance à une vitesse fulgurante aux frontières extérieures de l'Europe.

Quels étaient les sujets de discussion lors de la réunion européenne? Il a été demandé d'envoyer des experts dans les pays concernés. Notre pays a-t-il présenté des candidats? Qu'avons-nous déjà entrepris? Que pouvons-nous encore faire?

heb ik geprobeerd mijn parlementaire plicht te vervullen, mijnheer Rigot, en daarom zitten we op dit moment ook samen. Voor mij mocht dat ook op een andere manier of een ander tijdstip, maar dat heb ik, net zo min als de voorzitter, niet in de hand.

01.03 Simon Moutquin (Ecolo-Groen): C'est un fait plutôt rare, mais je dois avouer que je suis tout à fait d'accord avec une partie de l'intervention de M. Francken. Il est en effet honteux et assez immonde d'utiliser des êtres humains comme armes dans le cadre de conflits. Il n'y a pas que la Biélorussie qui l'a fait, on se souvient de ce que M. Erdogan a fait à l'époque. C'est là que je serais moins d'accord avec vous sur l'utilité du pacte avec la Turquie ou plutôt sur la nécessité de l'évaluer. En tout cas, des régimes qui utilisent des êtres humains à de fins politiques montrent comment ils considèrent l'être humain dans leurs pays.

Je vous ai beaucoup entendu dénoncer ce chantage. Je suis tout à fait d'accord avec vous. C'est vrai que je voudrais aussi entendre le gouvernement sur le fait que malgré ce chantage, on a des obligations de respect des droits fondamentaux et du droit d'asile. Il faut aussi le souligner.

Je suis aussi d'accord avec vous quant au fait que cela rappelle la nécessité de l'approche européenne dans la solidarité. Là aussi, nous avons une marge de progression et je serai très attentif à l'avancée des discussions sur le sujet.

En 2020, 74 personnes ont fait des demandes en Lituanie depuis la Biélorussie. Au milieu de l'été, elles étaient 4 000 et d'ici la fin de l'été, on estime à 10 000 le nombre de personnes qui auront tenté de passer la frontière. Avez-vous des précisions sur ces chiffres? Je suppose que ces précisions arriveront après vos réunions. Quelle aide concrète a-t-elle été apportée à la Lituanie?

Pour avoir fait des visites en centres fermés, on y retrouve souvent des personnes originaires de Biélorussie qui sont "dublinées", notamment envers la Pologne ou la Lituanie. Ces personnes vont-elles quand même être renvoyées au vu des difficultés actuelles de ces pays?

01.04 Dries Van Langenhove (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, collega's, wij worden inderdaad gechanteerd. Ik heb het ook zo omschreven in een persbericht. Het gaat om een vorm van hybride oorlogsvoering waarbij mensen en illegale migratie worden gebruikt tegen Europa. Men exploiteert een van onze grootste zwaktes, namelijk de buitengrenzen van Europa, die zo lek zijn als een zeef.

Het is niet de eerste keer dat dit gebeurt. Ik heb zelf een reis gemaakt naar de Turks-Griekse grens en ik heb daar kunnen zien hoe Erdogan illegale migranten in zeer zwakke en zeer penibele situaties misbruikt als echt wapen tegen Europa. De situatie daar kan ik niet anders beschrijven dan als een echte oorlogssituatie. Het is daar gelukkig niet verder uit de hand gelopen, maar het was wel een heel schrijnende situatie.

Verschillende landen hebben daaruit lessen getrokken. De Europese Unie zelf heeft er jammer genoeg geen lessen uit getrokken, maar

01.03 Simon Moutquin (Ecolo-Groen): Het is beschamend en weezinwekkend dat mensen als wapen gebruikt worden. De heer Erdogan heeft dat ook al gedaan.

Ik protesteer tegen de chantage die aan de gang is. Ik zou willen dat de regering zich uitspreekt over onze verplichtingen op het stuk van de eerbiediging van de grondrechten en het asielrecht. De Europese solidaire aanpak is voor verbetering vatbaar.

In 2020 hebben er 74 personen vanuit Wit-Rusland een aanvraag ingediend in Litouwen. In het midden van de zomer waren dat er 4.000. Volgens ramingen zouden tegen het eind van de zomer 10.000 mensen proberen de grens over te steken. Kunt u exactere cijfergegevens voorleggen? Welke hulp werd er Litouwen geboden?

In de gesloten centra treft men vaak Wit-Russen aan die volgens de Dublin-verordening naar Polen of Litouwen teruggestuurd zouden moeten worden. Zullen zij ook daadwerkelijk teruggestuurd worden, gelet op de huidige problemen in die landen?

01.04 Dries Van Langenhove (VB): Nous sommes victimes du chantage par le Belarus qui se livre à une guerre hybride en se servant de l'immigration clandestine contre l'Europe. On exploite les frontières extérieures de l'Europe, qui sont de véritables passoires. Il existe d'ailleurs des précédents. À la frontière turco-grecque, Erdogan abuse des migrants illégaux en situation de grande précarité comme une véritable arme contre l'Europe. Plusieurs pays ont tiré les leçons de cette expérience, sauf, malheureusement, l'UE. De nombreux pays voisins de l'UE, comme le

heel wat buurlanden van de Europese Unie hebben die zwakte gezien en hebben gezien dat de Europese Unie daar niets tegen deed.

Zo heeft Marokko eigenlijk ook de Europese Unie en meer bepaald Spanje gechanteerd, of toch minstens willen chanteren, door heel wat migranten aan te sporen, te drijven – als zouden het beesten zijn – richting Ceuta, de Spaanse enclave. Opnieuw werden illegale migranten gebruikt als menselijk wapen tegen de Europese Unie.

Collega's, is het dan een verrassing dat er opnieuw een land is, in casu Wit-Rusland, dat dezelfde techniek toepast, als het ziet dat er daarop geen adequate reactie komt van de Europese Unie? Wit-Rusland doet nu exact hetzelfde. Het enige correcte antwoord dat wij daarop kunnen geven is eindelijk die Europese buitengrenzen versterken, om ervoor te zorgen dat die illegale migratie niet meer tegen ons kan worden gebruikt.

Wij kunnen dat op heel veel verschillende manieren doen. De meest evidente is om zo snel mogelijk Litouwen van de correcte ondersteuning te voorzien. Ik heb het dan niet over zeggen dat het geen probleem is, dat wij ze wel zullen opvangen, dat men met Europese solidariteit en met Europees belastinggeld zal zorgen voor opvang. Dan geeft men immers Wit-Rusland gewoon wat het wilt. Dan verzwakt men ons. Dan zorgt men ervoor dat het pijn doet in onze portemonnee.

Wij moeten, zoals Polen ook reeds deed, extra grenswachters sturen en ervoor zorgen dat de nodige financiële maar ook materiële middelen, in dit geval heel belangrijk, worden vrijgemaakt om de grens daar te versterken, om onder andere ook Frontex daar te versterken.

Het zal echter niet helpen om daar gewoon extra grenswachters te plaatsen, om Frontex te versterken, als hun taak wordt gereduceerd tot het registreren van iedereen die illegaal de Europese Unie binnenkomt. Dan heeft het natuurlijk geen zin, dan zijn dat ambtenaren die gewoon papiertjes moeten invullen in plaats van grenswachters die hun job kunnen en mogen doen.

Daarom is het heel belangrijk dat wij eindelijk de Europese buitengrenzen sluiten voor alle vormen van illegale migratie, of het nu uit oorlogsregio's is of uit Wit-Rusland of uit Marokko of uit Turkije. Die buitengrenzen moeten dicht.

01.05 Jan Briers (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, geachte collega's, het is ondertussen al bijna een jaar geleden dat de burgers van Wit-Rusland naar de stembus trokken. Sindsdien lijkt elk beetje hoop op herstel van de democratie dood en begraven. Daar moeten we toch zeker bij stilstaan. Het besluit van de Europese Unie om sancties uit te vaardigen, was dan ook niet meer dan terecht. Het antwoord van het regime van Loekasjenko is daartegenover dan weer verbijsterend. Migrant en vluchtelingen worden geïnstrumentaliseerd voor politieke doeleinden. Zij worden door vliegtuigen van het Wit-Russisch regime opgehaald in hun thuisland met de belofte van een beter leven in Europa, maar vervolgens worden die mensen letterlijk Wit-Rusland uitgedreven, de grens over, in de richting van de Europese Unie.

Maroc, se sont aperçus de cette faiblesse.

Il n'est guère étonnant que le Belarus utilise la même technique en l'absence d'une réponse adéquate de l'UE. La seule réponse correcte est de renforcer enfin ces frontières extérieures européennes pour faire en sorte que cette migration illégale ne puisse plus être utilisée contre nous. Cela peut se faire de différentes manières, mais la solution la plus évidente est de soutenir correctement la Lituanie dans les meilleurs délais. À l'instar de la Pologne, nous devons envoyer des gardes-frontières supplémentaires et veiller à ce que les ressources financières et matérielles nécessaires soient libérées pour renforcer cette frontière, notamment en renforçant la présence de Frontex. Il ne suffit pas d'enregistrer toutes les personnes qui entrent illégalement dans l'UE. Les frontières extérieures doivent être fermées à toute forme de migration illégale, qu'elle provienne de zones de guerre ou du Belarus, du Maroc ou de la Turquie.

01.05 Jan Briers (CD&V): Depuis les élections en Biélorussie il y a presque un an, tout espoir de rétablissement de la démocratie semble anéanti. Les sanctions européennes sont tout à fait légitimes mais le régime d'Alexandre Loukachenko instrumentalise les migrants et les réfugiés à des fins politiques. La Biélorussie les recrute dans leurs pays d'origine pour ensuite les reconduire à la frontière. De ce fait, la Lituanie et la Pologne doivent faire face à un

Litouwen en Polen hebben daardoor te kampen met een grote instroom van illegale migranten, zoals de collega's al gezegd hebben, en die landen nemen dan ook drastische maatregelen. Zo keurde het Litouws parlement een pakket van maatregelen goed van 150 miljoen euro, gewoon om de grens beter te beschermen. De meest in het oog springende maatregel is de bouw van een hek tussen beide landen. Litouwen zou ook overgaan tot pushbacks. De VN-vluchtelingenorganisatie en het Rode Kruis hebben daarover reeds hun bezorgdheden geuit. Ook bij ons leeft de vraag of dat wel door de beugel kan. Mijnheer de staatssecretaris, hoe wordt er vanuit de EU op toegezien dat Litouwen de rechten van de mensen respecteert?

Ook Polen neemt ondertussen extra maatregelen om de grens met Wit-Rusland beter te bewaken. Polen heeft onder meer prikkeldraad uitgerold langs de grens en stuurt 900 militairen extra om de grensposten te ondersteunen.

De EU heeft de strategie van Wit-Rusland ondertussen sterk veroordeeld, wat logisch is. De ministers van Binnenlandse Zaken van de EU hebben ook afgesproken om de EU-buitengrens samen te versterken. Eveneens werd besloten om, indien nodig, extra grenswachten en geld ter beschikking te stellen om de migrantenstromen te stoppen.

Het is goed nieuws dat het aantal migranten dat illegaal de grens oversteekt, lijkt af te nemen. Een van de redenen daarvoor is blijkbaar dat de Iraakse luchtvaartautoriteiten alle passagiersvluchten naar Wit-Rusland geschrapt hebben. Irak heeft ook reeds een aantal van zijn staatsburgers weer opgehaald uit Wit-Rusland. Het is in elk geval goed om vast te stellen dat een dergelijke samenwerking met de Iraakse autoriteiten mogelijk is.

Mijnheer de staatssecretaris, beschikt u over cijfers over het aantal verzoeken om internationale bescherming dat in dit kader in de grensregio tussen Wit-Rusland en Litouwen en Polen reeds werd ingediend?

De Nederlandse staatssecretaris, mevrouw Broekers-Knol, heeft ondertussen aangekondigd dat haar regering 500 stapelbedden, 2.000 dekens en 500 kledingcontainers naar Litouwen opstuurt om te helpen.

De Nederlandse regering onderzoekt tevens op welke manier zij Litouwen te hulp kan schieten.

Dat brengt mij bij mijn vragen. Wat kan ons land doen? Wordt er door België ook voorzien in materiële ondersteuning? Zo ja, welke? Staan er Belgische experts ter beschikking van Frontex en het Europees Asielagentschap om daar in te zetten? Kan u een volledig overzicht geven van de ondersteuning die door België ter beschikking wordt gesteld?

De behulpzame opstelling van de Iraakse autoriteiten toont aan dat samenwerking met de landen van herkomst ook loont. Het lijkt dan ook noodzakelijk voor de EU om de samenwerking met deze landen te intensifiëren zodat illegale migratieroutes een halt kunnen worden toegevoerd. Zal u zich hiervoor blijven inzetten op Europees niveau? Welke gesprekken zijn op dit vlak eventueel reeds aan de gang?

afflux de migrants illégaux. La Lituanie réagit déjà en projetant d'installer une clôture à la frontière et en envisageant des refoulements. Comment l'UE veille-t-elle à ce que la Lituanie respecte les droits humains? Dans l'intervalle, la Pologne prend également des mesures supplémentaires.

Depuis lors, l'UE a naturellement fermement condamné la stratégie biélorusse. Le nombre de migrants qui traversent la frontière illégalement semble diminuer, notamment grâce à une bonne coopération avec les autorités irakiennes. Il semble que les autorités aéronautiques irakiennes aient supprimé tous les vols passagers à destination de la Biélorussie. L'Irak a également récupéré certains de ses ressortissants en Biélorussie. Je me réjouis de constater qu'une telle coopération avec les autorités irakiennes est possible.

Combien de demandes de protection internationale ont-elles déjà été introduites dans ce cadre? Que fera notre pays pour soutenir cette région? Des discussions avec les pays d'origine ont-elles encore lieu au niveau européen pour renforcer la coopération en matière de lutte contre les routes migratoires illégales?

01.06 Staatssecretaris **Sammy Mahdi**: Mijnheer de voorzitter, dames en heren Kamerleden, u bent allemaal op de hoogte van de repressie tegen onschuldige burgers van het regime in Wit-Rusland. In reactie op Europese kritiek startte het regime in juni met het bewust stimuleren van migratiestromen vanuit Belarus naar Litouwen. Het veroorzaakte daarmee een migratiecrisis aan de Litouwse grenzen. Op 2 juli heeft Litouwen de noodtoestand dan ook uitgeroepen.

De Europese Unie reageerde met een verklaring waarin ze het instrumentaliseren van migratie afkeurde. Frontex en EASO kwamen ter plaatse om bijstand te bieden. Nieuwe sancties worden evenmin uitgesloten. De reactie van de EU en haar lidstaten kwam er snel. Dankzij politieke, financiële, operationele en diplomatieke inspanningen is de situatie aan de grens ondertussen gestabiliseerd.

Enfin, j'ai participé à une réunion informelle des ministres de l'Intérieur des 27, qui a été convoquée en urgence le 18 août dernier, pour traiter de la problématique en question. Lors de cette réunion, qui a permis de procéder à une analyse de la situation, des prévisions à venir et des principaux défis actuels, les États membres de l'Union européenne se sont accordés pour intensifier le soutien logistique à ces pays et y dépêcher des experts, des officiers et des équipements supplémentaires.

À ce jour, aucune demande n'a été adressée à la Belgique dans le cadre de Frontex et EASO, en raison des inondations qui ont frappé notre pays au début de l'été. Si notre pays n'a pas fourni de support opérationnel, il s'est, néanmoins, dit prêt à considérer toute demande future.

Monsieur Rigot, il convient de faire une différence entre les demandes de protection internationale et les arrivées illégales dans l'espace Schengen. Ce ne sont pas toutes les personnes qui arrivent qui veulent introduire une demande de protection internationale auprès de la Pologne, la Lettonie ou la Lituanie. À noter que les chiffres relatifs aux demandes d'asile sont les chiffres généraux et non pas ceux liés à la Biélorussie. Ainsi, en Lituanie, jusqu'au 22 août, il y avait 4 137 arrivées irrégulières et en Biélorussie, 1 996. En Pologne, il y avait 2 781 demandes de protection internationale contre 456 en Lettonie.

Wat de Europese Raad betreft, heb ik Litouwen de Belgische steun toegezegd tijdens de bijzondere raad over Wit-Rusland. De enige operationele vraag die België heeft ontvangen ging over bedden, die

01.06 **Sammy Mahdi**, secrétaire d'État: La répression exercée par le régime à l'encontre de citoyens innocents en Biélorussie est une réalité bien connue. Suite aux critiques européennes, le régime a commencé en juin à stimuler délibérément les flux migratoires. Ce faisant, il a provoqué une crise migratoire aux frontières de la Lituanie. Le 2 juillet, la Lituanie a déclaré l'état d'urgence.

L'UE a condamné l'instrumentalisation de la migration. Frontex et le Bureau européen d'appui en matière d'asile (EASO) sont arrivés sur les lieux pour apporter leur soutien. De nouvelles sanctions ne sont pas non plus exclues. La réaction de l'UE et de ses États membres a été rapide. Grâce aux efforts politiques, financiers, opérationnels et diplomatiques, la situation à la frontière s'est stabilisée.

Ten slotte heb ik deelgenomen aan een informele vergadering van de ministers van Binnenlandse Zaken van de 27 lidstaten die met spoed werd bijeengeroepen voor de bespreking van die kwestie. De lidstaten zijn het daar eens geworden over de opschaling van de logistieke bijstand aan die landen en over het sturen van experts, grenswachters en extra materiaal. Door de overstromingen die ons land getroffen hebben, hebben wij nog geen operationele steun kunnen verlenen, maar wij zijn bereid om elk toekomstig verzoek te overwegen.

Men moet een onderscheid maken tussen de aanvragen om internationale bescherming en de illegale instroom in de Schengen-zone. Niet al degenen die instromen willen noodzakelijkerwijze een aanvraag indienen in Polen, Letland of Litouwen.

Lors du Conseil spécial sur le Belarus, j'ai assuré le soutien de la Belgique à la Lituanie. La seule

wij omwille van onze watersnood niet konden leveren. Vanuit de Europese agentschappen zoals Frontex en EASO hebben we verder ook geen concrete vragen gekregen. Zij hebben de situatie goed onder controle.

En ce qui concerne votre dernière question, selon mes informations, les droits de l'homme et les droits des demandeurs de protection internationale sont bien respectés. Les autorités lituaniennes et lettones ont demandé le soutien des agences européennes – Frontex, Europol, EASO – afin de maîtriser la situation sur place.

demande opérationnelle concernait les lits, que nous n'avons pas pu fournir à la suite des inondations. Nous n'avons pas reçu d'autres demandes concrètes de la part des agences européennes telles que Frontex et EASO. Elles ont la situation bien en main.

De mensenrechten en de rechten van de verzoekers om internationale bescherming worden gerespecteerd. De Litouwse en Letse autoriteiten hebben de Europese agentschappen om hulp gevraagd.

De **voorzitter**: Dank u voor uw antwoorden, mijnheer de staatssecretaris.

01.07 Hervé Rigot (PS): Monsieur le secrétaire d'État, il faut une solidarité européenne avec les pays qui sont aux frontières de l'Europe, qui accueillent les premiers arrivants: Italie, Grèce, Espagne. Il en faut certainement une aussi avec les autres pays de première entrée en cas de nécessité. Ceci semble être le cas puisque la Lituanie a fait appel à l'Europe pour être soutenue. Cette situation montre qu'il faut une politique européenne d'asile commune, responsable, qui garantit une solidarité entre les pays à l'égard des demandeurs.

Je suis d'accord avec MM. Francken et Moutquin, il faut mettre un terme à cette utilisation honteuse d'êtres humains comme moyen de pression, comme arme de guerre.

Par contre, je n'aurai pas la même lecture des causes et je n'aurai pas la même option à vous présenter. Pour moi, l'Europe a une énorme responsabilité. Quand elle envoie comme message que l'immigration est un réel problème voire une menace pour son économie et son fonctionnement, les migrants peuvent alors devenir un moyen de pression pour des régimes que nous condamnons. Quand la même Europe décide de sous-traiter la gestion des réfugiés avec la Turquie ou la Libye, cette Europe donne alors aussi des moyens de pression à ces pays à l'égard des politiques générales européennes. "Si vous ne me donnez pas raison, j'ouvre les portes, et vous allez devoir assumer!"

Aujourd'hui, ce n'est pas un mur qu'il faut aux portes de l'Europe. C'est une utopie tant cette option est honteuse. Il ne faut pas de mur, il faut une politique migratoire commune, solidaire, responsable, où chacun joue le même rôle. Il faut une politique qui s'impose à chaque pays de la même façon. Il faut aussi des routes migratoires légales et communes. Ces routes migratoires seront aussi des routes sûres pour les migrants qui éviteront la pression, les décès et les passeurs. Avec cette façon de faire, je pense qu'on pourra arrêter ce jeu médiocre et scandaleux qui vise à les traiter comme des armes, comme un moyen de pression. C'est cela qu'il faut faire à l'avenir.

Monsieur le secrétaire d'État, ce travail, ce n'est pas la Belgique seule qui pourra le faire mais bien une Europe commune et solidaire.

01.07 Hervé Rigot (PS): Mijn fractie heeft steeds gepleit voor Europese solidariteit met de Europese grenslanden die de nieuwkomers opvangen (Italië, Griekenland, Spanje), en zo nodig met andere landen waar de asielzoekers de EU binnenkomen – wat het geval lijkt te zijn voor Litouwen, dat om steun vraagt.

Er is nood aan een gemeenschappelijk Europees asiel- en immigratiebeleid, dat een verantwoordelijkheid solidariteit tussen de lidstaten waarborgt. Wanneer Europa het signaal afgeeft dat immigratie een reëel probleem is, kunnen migranten een pressiemiddel worden voor regimes die we veroordelen. Wanneer Europa het beheer van de vluchtelingen uitbesteedt aan Turkije en Libië, geeft het die landen middelen om druk uit te oefenen. Wat nodig is, is geen muur aan de poorten van Europa, maar een migratiebeleid waaraan elk land zich op dezelfde wijze moet houden. Er zijn ook legale en veilige routes nodig zodat de migranten geen gevaar lopen, geen beroep moeten doen op mensensmokkelaars en niet langer als wapens ingezet kunnen worden.

Die taak kan niet door België alleen gerealiseerd worden, maar daarvoor is er een solidair Europa nodig.

01.08 Theo Francken (N-VA): Van de vorige spreker heb ik vooral veel *du n'importe quoi* gehoord.

Veilige routes? Tja, het zal allemaal wel, maar die Irakezen worden ingevlogen vanuit Basra en Bagdad. Het zijn geen Irakezen die aanspraak kunnen maken op een veilige route want ze zullen waarschijnlijk niet eens asiel krijgen. Dat lost het probleem hoegenaamd niet op.

Verwijzen naar wat wij willen – veilige routes – of niet willen – een nieuwe Turkijedeal, want dan kunnen we ons laten chanteren... Kijk, er bestaat niet zoiets als een EU-Wit-Ruslanddeal, en toch worden we evengoed gechanteerd, of dat proberen ze in elk geval. Op zich heeft de EU-Turkijedeal er dus niets mee te maken. Of er nu een deal is met Turkije of niet, elke regeringsleider aan de buitengrenzen van de Europese Unie kan ons proberen onder druk te zetten. De Marokkanen hebben hetzelfde geprobeerd, toen ze kregelig werden over Polisario omdat de leider van die groepering in een Spaans ziekenhuis lag. Ineens kregen we een hele stroom binnen: 1.200 grensoverschrijdingen in twee dagen tijd, als het er niet meer waren. Zoiets kan altijd gebeuren, ook zonder deal. Dat heeft er in feite niets mee te maken. Ik hoor dat riedeltje al 20 jaar, maar dat lost het probleem ten gronde totaal niet op.

Ik probeer ook maar naar oplossingen te zoeken, ik heb de waarheid niet in pacht, maar ik ben die algemeenheden wel voorbij. U ook, mijnheer Rigot: u bent een zeer intelligent man, u kent de zaak door en door. U moet dus weten dat het niet volstaat om te zeggen dat er meer samengewerkt moet worden met de Europese Unie. Het lukt gewoon niet! Er komt geen akkoord over de spreiding van asielzoekers. Dat zal nooit gebeuren: de loopgraven worden alleen maar dieper en dieper. We zijn dan misschien van goede wil, we zijn nu eenmaal een land van compromissen en van grote Europese leiders, maar volgens mij gaat het helemaal de verkeerde kant uit.

Heel concreet, mijnheer Mahdi: als ik het goed begrijp, hebt u duidelijk uw solidariteit met die landen uitgesproken. U gaf aan dat wij aan hun kant staan en dat ze op ons kunnen rekenen. Dat vind ik positief, dat moeten we doen. Veel van die diplomatieke contacten hebben nu eenmaal ook duidelijk een emotionele kant: ze dienen om te tonen dat België aan de kant staat van die landen die nu *platgechanteerd* worden door dictators als Loekasjenko. Van die Protasevitsj – of hoe die man ook heette die destijds van dat vliegtuig werd gehaald – is trouwens niets meer gehoord. *Verschwunden*... Dat toont aan over wat voor een gruwelijk regime het hier gaat.

Mijnheer Mahdi, ik vind het dus positief, maar in dat hybride team wordt volgens mij maar beter iemand van België meegestuurd, iemand met terreinervaring, van de Dienst Vreemdelingenzaken of van de federale politie.

Wij hebben ook een heel grote instroom van Irakezen gehad in 2015. Wij hebben toen een charter ingelegd, een terugkeervlucht naar Bagdad. Wij hebben daar zeer veel pers mee gehad, zeker ginds, als ontrading. Dat hebben we gedaan. We zijn ginds ook met een internationale ontradingscampagne gestart op de sociale media in hun taal, het Arabisch en het Koerdisch. Het CGVS heeft zijn

01.08 Theo Francken (N-VA): Ces Irakiens sont amenés par avion en provenance de Bassora et de Bagdad. Ce ne sont pas des Irakiens qui peuvent prétendre à des routes sûres, car ils ne se verront probablement même pas accorder l'asile. Cela ne résout pas du tout le problème.

Il n'existe pas d'accord entre l'UE et la Biélorussie, mais on nous fait tout de même du chantage. Tout chef de gouvernement d'un pays aux frontières extérieures de l'UE peut tenter de faire pression sur nous. Le Maroc l'a également essayé. M. Rigot devrait savoir qu'il ne suffit pas de dire qu'il faut une coopération plus étroite avec l'UE. Cela ne fonctionne tout simplement pas. Il n'y aura pas d'accord sur la répartition des demandeurs d'asile. Les tranchées ne font que se creuser. Les choses évoluent dans la mauvaise direction.

Je salue le fait que M. Mahdi exprime sa solidarité avec les pays concernés, mais il serait préférable que cette équipe hybride comprenne un représentant de la Belgique, quelqu'un qui a une solide expérience du terrain, un agent de l'Office des étrangers ou de la police fédérale.

En 2015, nous avons eu un afflux très important d'Irakiens. Nous avons ensuite organisé un vol retour vers Bagdad, en guise de dissuasion. Ça a fait beaucoup de bruit dans la presse irakienne. Sur place, nous avons également lancé une campagne internationale de dissuasion sur les réseaux sociaux, en arabe et en kurde. En outre, le CGRA a adapté sa politique de protection et nous l'avons communiqué très clairement. Peut-être le secrétaire d'État pourrait-il faire passer cette idée dans les forums internationaux comme étant la voie à suivre.

beschermingsbeleid ook aangepast en we hebben dat heel duidelijk gecommuniceerd. Die drie dingen zijn er toen gebeurd bij ons inzake de Irakese crisis. Misschien is het mogelijk om dat op internationale fora mee te geven als de te volgen weg. Misschien kan men dan verder aankloppen bij België om inspiratie op te doen.

Ik laat u, want u heeft blijkbaar niet veel interesse, en u moet aanstonds ook naar *Terzake*, heb ik gezien. Ik wens u veel succes. Hartelijk dank om hier aanwezig te willen zijn.

01.09 Staatssecretaris **Sammy Mahdi**: Dat laatste heb ik niet geapprecieerd. Ik zit hier en ben bezig met een aantal dossiers over Belgische Afghanen die nog ter plaatse zijn. Ik probeer zoveel mogelijk alles tegelijkertijd te doen en ondertussen hier te zijn. Ik had even goed een excuus kunnen vinden om naar *Het Journaal* te gaan. Dat heb ik niet gedaan. U weet dat ik de eerste keer in plenaire vergadering heb gezegd dat het Parlement voorgaat op tv-studio's. Alleen zijn er soms heel dringende dossiers, waarvoor ik af en toe op mijn gsm moet kijken. U gaat ook af en toe naar buiten, ook voor bepaalde optredens. Ik zeg daar niks over. Ik zou het appreciëren indien u er respect voor zou opbrengen dat ik met allerlei tegelijkertijd bezig kan zijn. Het kan soms heel pittig zijn.

01.10 **Theo Francken** (N-VA): Mijnheer Mahdi, u moet zich niet opwinden. Ik had de indruk dat u niet aan het luisteren was. Ik begrijp dat u moet multitasken, het zijn drukke dagen.

01.11 Staatssecretaris **Sammy Mahdi**: Ik zou kunnen denken dat u niet luistert wanneer u af en toe naar buiten gaat, maar dat denk ik toch ook niet. Een beetje respect alstublieft.

01.12 **Theo Francken** (N-VA): Mijnheer Mahdi, u bent regeringslid, ik ben Kamerlid. U bent regeringslid en wordt ondervraagd door de Kamer, niet andersom. Laat dat heel duidelijk zijn.

Ik vraag al weken om hierover van gedachten te kunnen wisselen. Ik had dit liever gehad voor de Europese Raad. Door omstandigheden werd dat naar maandag verschoven en werd dat vervolgens naar nu verplaatst. Ik kan er niet aan doen dat het zo laat is, dat is nu eenmaal zo. Als u druk bezig bent, heb ik alle begrip daarvoor. Ik had even de indruk dat u niet aan het opletten was. Maar er is geen probleem, u heeft het heel druk, dat is alles. Ik mag u daar toch op proberen te wijzen? Ik zie geen enkel probleem.

De **voorzitter**: Laten we het incident sluiten. U hebt ook op die plaats gezeten en weet dat men soms moet multitasken. Laten we respect voor elkaar opbrengen.

01.13 **Jan Briers** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik onthoud wat door mijn collega's werd gezegd, waaronder de heer Francken. Ook ik heb de oplossing niet, niemand heeft die.

Ik ben tevreden met de antwoorden van de staatssecretaris. Hij is echter niet ingegaan op mijn vraag – die mijnheer Francken blijkbaar ook niet gehoord heeft – of we in de toekomst iets zouden kunnen leren van het feit dat de Irakezen zelf hun mensen zijn gaan ophalen in Wit-Rusland, omdat ze ook niet willen dat die hier aan onze grenzen zouden verloren lopen.

Le secrétaire d'État n'est apparemment pas très intéressé.

01.09 **Sammy Mahdi**, secrétaire d'État: Je n'accepte pas cette critique. Je travaille sur un certain nombre de dossiers concernant des Afghans belges qui sont toujours sur le terrain. Il y a parfois des dossiers très urgents pour lesquels je dois regarder mon téléphone portable de temps en temps.

01.12 **Theo Francken** (N-VA): Je comprends que, lors de journées chargées, le secrétaire d'État doit faire plusieurs choses à la fois, mais cela fait des semaines que je demande d'avoir des échanges à ce sujet. J'aurais préféré que cela se fasse avant le Conseil européen.

01.13 **Jan Briers** (CD&V): Je ne prétends pas non plus avoir la solution. Personne n'a la solution. Les réponses du secrétaire d'État me satisfont. J'avais déjà souligné le fait que les Irakiens sont eux-mêmes allés chercher leurs compatriotes en Biélorussie. La coopération avec les pays d'origine pourra-t-elle être poursuivie à l'avenir?

Kan er in de toekomst verder samengewerkt worden met al die landen van waaruit die migratiestroom komt, door het positieve voorbeeld van Irak ook op andere landen toe te passen? Ik hoop dat het kan.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 19.16 uur.

La réunion publique de commission est levée à 19 h 16.